

Projectes innovadors de coneixement científic-tecnològic. Crònica

Publicat per [Cristina Junyent](#) [1] el 02/11/2017 - 09:00 | Última modificació: 14/10/2020 - 14:05

El desplegament de la tecnologia proporciona una nova eina que permet nous aproximacions a velles i noves pràctiques. Al seu torn, les noves possibilitats que s'obren proporcionen una nova estructura mental, un canvi de paradigma.

Alfons Miàs, Sandra Rodríguez, Rosa Arias, Javier González, Manel Ollé, Enrique Royuela, Irene Lapuente

Enrique Royuela, biòleg i viròleg. Desenvolupa la feina en el laboratori de Aislamiento y Detección Viral del Centro Nacional de Microbiología de Madrid. Director i cofundador de *Principia.io*

Fer una revista en paper, per què? Potser és una innovació imprimir en l'era de la digitalització. Què és [Principia.io](https://www.principia.io) [2]? Un projecte de divulgació que uneix ciència, art i humanitats, cerca «una única cultura».

La revista la van crear tres persones que volien «contar y pintar la ciencia». Amb els seus articles volen emocionar («Lámame Jane», sobre Jan Goodall), explicar històries que valgui la pena ser escoltades («Navegando por la historia de la

oceanografía»), entretenir amb rigor, aportar aire fresc i originalitat; amb una narrativa elaborada i un llenguatge adaptat, reivindicar el paper de les dones i la protecció del medi ambient. Fan servir també imatges potents, infografies, mapes, còmics...

La revista és present a seixanta ciutats, i tenen més de mil subscriptors en paper. Tenen també una web mitjançant la qual volen crear interès i generar comunitat; ja són tres-cents col·laboradors i a l'agost van tenir més de cent-mil visites. Dedicuen activitats als infants, jocs de taula. Recentment han organitzat l'exposició «Ciencia de acogida».

El Citilab de Cornellà de Llobregat

Javier González, director gerent del Citilab de Cornellà, fundació per al Foment de la Societat del Coneixement.

[Citilab](#) [3], a Cornellà, és un laboratori ciutadà que democratitza la innovació al territori i promou la societat del coneixement. A Citilab es comparteix la cultura de la innovació a demanda de l'usuari, amb una actitud integradora, per crear coneixement a partir d'un projecte en el qual es col·labora en equip i amb compromís dels participants. A Citilab s'adapten al canvi perquè, diuen, volen SER el canvi. Per què conformar-nos amb divulgar quan es pot FER ciència i tecnologia?

Quan un ciutadà s'adreça a Citilab se li pregunta: què vols fer? En grup, es tria un projecte i el procés mitjançant el qual es fabricarà. En el projecte comú hi intervenen persones de diverses especialitats i edats. Es treballa sempre amb eines obertes («open acces»), es crea xarxa social co-creant. A Citilab s'han fet drons, una samarreta amb un frare que prediu el temps, projectes musicals, disseny de jocs... dins l'esquema STEAM (science, technology, engineering, arts, mathematics) el que els citilabers han volgut!

La Fàbrica del Sol, ateneu de Fabricació

Sandra Rodríguez Castillo, La Fàbrica del Sol ; **Alfons Miàs**, coordinador de l'ateneu de la Fàbrica del Sol

La [Fàbrica del Sol](#) [4] és un equipament municipal que depèn del departament d'Educació Ambiental. Organitza diversos programes per conèixer el funcionament, el metabolisme de la ciutat; resol consultes ciutadanes sobre sostenibilitat; té un servei de préstec de materials i espais per a entitats, col·lectius i ciutadania, i envia un butlletí mensual amb informació sobre activitats, notícies i esdeveniments sobre sostenibilitat a Barcelona. L'objectiu de la Fàbrica del Sol són adults i famílies, grups no organitzats. I són en un edifici a la Barceloneta, que obrirà renovat el mes vinent.

L'Ateneu de fabricació de la Fàbrica del Sol és un espai de fabricació sostenible de l'Ajuntament de Barcelona, que busca l'economia col·laborativa. La comunitat de l'ateneu busca crear nous projectes, ginys o desenvolupar idees amb material sostenible (reciclatge) i km 0 (trobat a l'entorn). Ho aconsegueixen en un 90%.

Entre tots els projectes, Alfons ens destaca un kart solar. El van fer amb un cotxet de nens, una roda gran que van trobar pel barri, el motor d'un llit articulat i una placa solar antiga; el prototip final va circular a una velocitat baixa (molt baixa) i, quan arribava a l'ombra dels arbres, no funcionava massa bé; però els participants van veure que, en tres hores, és possible de fer un kart!

Imatgeria tradicional i impressió digital en 3D

Manel Ollé, Artista plàstic i gestor cultural.

Des del [Centre d'imatgeria festiva de Sant Martí](#) [5], a Poblenou, promogut per la Colla del Drac de Poblenou i la Colla dels Gegants de Poblenou, es van plantejar modernitzar el concepte de festa tradicional. Sota la premissa que fer festa és tan necessari com menjar tres cops al dia va sorgir aquesta iniciativa «*bottom-up*». Ocupen un espai a l'edifici industrial de Can Saladrígues.

Al centre ofereixen recursos a les entitats que fan imatgeria festiva (dracs, cap-grossos, gegants...) i aspectes relacionats, com ara carrosses, rues de carnestoltes o similars. Una de les propostes és la creació de màscares en 3D retallables. En realitat són proposades en 2D, però mitjançant plegaments la poden fer tridimensional i tunejar-la. Amb iniciatives espontànies creen xarxa, innoven en el tradicional i la festa continua.

OdourCollect

Rosa Arias, emprenedora, enginyera química i investigadora ambiental, ha desenvolupat amb la fundació Ibercivis i el projecte Societize (EU) la plataforma OdourCollect

[OdourCollect](#) [6] és una eina de ciència ciutadana per empoderar la ciutadania en la detecció de la contaminació odorífera que, no és legislada però pot causar problemes a les persones. La contaminació atmosfèrica, de l'aigua, acústica o lumínica si estan legislades, però no la odorífera, d'aquesta manera no es fan estudis i no hi ha forma que la ciutadania pugui reclamar els seus drets.

A determinades zones, on es fan tractaments de residus, prop d'abocadors o de plantes de compostatge la mala olor és endèmica. Altres vegades, una bona olor, d'indústries alimentàries, per exemple, pot generar molèsties. I això succeeix tant en les ciutats com en el camp.

D'aquesta manera, l'*app* OdourCollect és un recurs «*bottom-up*» per geolocalitzar la font de pudor mitjançant ciència ciutadana i posar en evidència una situació difícil pels veïns. Impulsar la millora d'instal·lacions generadores de males olors per recuperar la qualitat de vida. Quan en una zona s'enregistren queixes, es pot donar avis a l'administració perquè prengui mesures. Es genera un canvi de paradigma en la ment de les persones i les institucions, perquè si no es coneix no existeix.

DEBAT

Durant el debat es parla del procés d'aprendre dels errors que condueixen a l'èxit.

Enrique Royuela ens aporta una frase de Thomas Edison: «No vaig fracassar, només vaig trobar nou-centes noranta-nou formes de com no fer una bombeta».

Per a Alfons Miàs i Sandra Rodríguez la dificultat més gran que tenen és el temps, la urgència no permet fer el treball col·laboratiu amb més dedicació.

Per a l'experiència de Javier González els projectes han fracassat per la manca de motivació i d'il·lusió. Per a ell, el guany no és el producte final, sinó el canvi en la societat, en les ments de les persones, en l'empoderament que proporciona la creació d'un projecte innovador.

Per Manel Ollé, les noves tecnologies han proporcionat la possibilitat de fer xarxa entre els comerciants, les escoles i les entitats del barri és millorar un xic el racó del món en què viuen.

Per Enrique Royuela el problema més gran és el finançament. Tot i haver guanyat premis en els darrers anys, se'ls ha denegat la subvenció estatal per a publicacions per manca d'interès socio-cultural (!!).

Des del públic se suggereix també d'emprar construcció del patrimoni olfatiu!

Tots ells se senten dinamitzadors de la cultura científica i tenen com a objectiu el benefici social, el benestar dels

ciutadans. Inventen una professió: «sinergista».

Categories: Interacció 2017

Categories: Jornades Interacció

Categories: Crònica

Etiquetes: ciència ciutadana

Etiquetes: innovació

Etiquetes: makers

Etiquetes: laboratoris

Etiquetes: projectes

Etiquetes: #interaccio17

- [7]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/blogs/2017/projectes-innovadors-cronica>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/junyentcri>

[2] <http://principia.io/>

[3] <https://www.citilab.eu/>

[4] <http://ajuntament.barcelona.cat/lafabricadelsol/ca>

[5] <http://www.dracpoblenou.cat/CIFPN.htm>

[6] <https://odourcollect.eu/>

[7] <https://interaccio.diba.cat/node/7293>